

[Poul Dam.]

tater inden for, og afsnittet om den peger godt fremad. Men der er som sagt også mange problemer, som vi må drøfte meget grundigt i det kommende udvalg. Jeg skal nævne et par af disse hovedproblemer.

Vi har fra gammel tid en 18 års grænse. Forskellige ministre har ved forskellige lejligheder været udsat for min interesse for denne 18 års grænse. Jeg tror, den er udtryk for en forældet opfattelse af udviklingspsykologien, og jeg er ikke sikker på, at det er rigtigt at have dette skarpe skel ved 18 år, som man opretholder en lang række steder her.

Hele spørgsmålet om interessegrupper for børn ser meget tilforladeligt ud. Jeg tror, der er mange problemer i det både med hensyn til, hvilke organisationer der kan få lejlighed til at beskæftige sig med det, og med hensyn til, om der i øjeblikket foregår noget kommunalt arbejde, der i virkeligheden vil blive stillet dårligere eller vil blive stillet i en virkelig risikosituation gennem de nye regler. Men alt det kan vi snakke om.

Der er én ting, som i ganske særlig grad undrer mig — eller rettere sagt ikke undrer mig, for jeg kender forhistorien — og det er, at vi i aftenskolen og andre skoleformer for voksne har en skoleform uden nogen som helst form for elevmedindflydelse. Det forekommer mig at være meget uheldigt. Jeg tror, det er meget godt, som man har gjort det ganske enkelte steder i landet, at lave lokale oplysningsforbund, som ledes af bestyrelser valgt af lærerne og eleverne. Hermed får man sikret en virkelig jordforbindelse. Situationen er jo en ganske anden end de steder, hvor det er rent kommunale institutioner, eller hvor de såkaldte private arrangører gør sig gældende, disse private arrangører, som er så interesserede i at opretholde deres egen magtstilling — det ser vi også i lovforslaget her — således at menneskene stadig væk kan få lov til ideologisk at bestemme, om de vil til socialdemokratisk engelsk eller konservativ stenografi eller eventuelt liberal kjolesyning. Vi tror, at disse private organisationer på mange punkter har skadet arbejdet. Vi tror også, at den slags private organisationer, som virkelig kan gøre noget, er organisationer, i hvilke eleverne selv er medvirkende.

Denne selvstændige medvirken er man jo i det hele taget lidt småbange for; jeg bemærker også vedrørende ungdomsklubberne, hvor man skal gøre noget for at aktivisere og ansvarliggøre de unge i en klub, at bestyrelserne for disse skal bestå i hvert fald af 3 personer over 21 år. Det er et smukt eksempel på, hvad ansvarliggørelse af ungdommen vil sige i praksis. Men jeg har justitsministerens ord for, at alt er såre godt, og at der ikke er nogen problemer i dette — jeg ved ikke, om undervisningsministeren er helt enig med ham i det.

Og så til allersidst: der er ét problem, som går igennem alt dette, det er behovet for voksenpædagogik, en voksenpædagogisk diskussion og en voksenpædagogisk uddannelse. Der er gjort overordentlig meget godt for ungdoms- og voksenpædagogikken her i landet, men der skal gøres meget mere, ikke mindst med hensyn til uddannelsen.

Forslaget her bliver jo ikke færdigbehandlet det første par dage; der er et stort arbejde foran os, og det kommer ikke uændret igennem. Men det er et fremskridt, og vi glæder os i hvert fald til at være med til at føre dette fremskridt endnu bedre udformet ud i livet ad åre.

Svend Haugaard: Vi skal naturligvis i denne sag vedrørende uddannelse og undervisning ikke alene tænke i økonomiske eller produktionsmæssige baner; det er mindst lige så afgørende, at enhver, der søger uddannelse og videre kendskab til et eller andet emne, får mulighed for støtte i sin søgen, uanset om der kan påvises nogen direkte forbindelse til en nyttefaktor for det fælles samfund. Med den stigende fritid bliver det stadig mere aktuelt at fremme fornuftig fritidsbeskæftigelse, og det er ikke samfundet uvedkommende, om den enkelte benytter sin fritid til positiv fritidsbeskæftigelse eller til ligegyldighed for slet ikke at tale om det, der er værre. Det må være rimeligt, at samfundet fremsætter tilbud til den enkeltes frie valg. Den studerende ungdom og delvis også den ungdom, som vælger de faglige linjer, får en betydelig støtte fra samfundet, og det er rigtigt, at det sker; for den faglige linjes vedkommende kan det endda være småt nok. Men vi har i Danmark tradition for, at den folkelige oplysning uden bestemt